

Mitologia i literatura

Codi: 100422

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500243 Estudis Clàssics	OT	3	0
2500243 Estudis Clàssics	OT	4	0
2502758 Humanitats	OT	3	0
2502758 Humanitats	OT	4	0

Professor/a de contacte

Nom: Sebastià Giralt Soler

Correu electrònic: Sebastia.Giralt@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Atès el **caràcter introductor** d'aquesta assignatura, no es pressuposa cap coneixement ni de la mitologia, l'art o la literatura grecoromanes i, per tant, l'estudiant ha de tenir una bona disposició a aproximar-se a aquests aspectes des dels seus continguts més bàsics. Només es demana interès per l'antiguitat clàssica i la seva pervivència, la literatura universal, l'art i altres manifestacions culturals.

Llengua

L'estudiant ha d'estar disposats a seguir les classes impartides **en català** i a utilitzar materials escrits en aquesta llengua (sense excloure'n altres), però poden utilitzar en el seu treball o la seva participació el castellà (o si es dóna el cas una altra llengua pròxima).

Objectius

Aquesta assignatura pretén ser una introducció a la mitologia grecoromana i la seva pervivència fins a l'actualitat. Ens aproximarem a la definició dels conceptes de mite, mitologia i mitografia; a l'anàlisi de la iconografia per a la identificació dels referents mítics; als déus i a alguns dels principals cicles mítics; a les fonts literàries de la mitologia grega i romana; als contextos literaris, religiosos i quotidians en què circulaven els mites en l'antiguitat; a la transmissió la mitologia des de l'antiguitat fins al món actual; a les diverses interpretacions que s'han proposat del fet mític i dels relats mítics.

Es completaran aquests continguts amb la confrontació amb una selecció de fonts literàries i iconogràfiques que ens permeten conèixer la mitologia clàssica i exemplificar-ne la pervivència. En acabar el curs, l'estudiant s'haurà aproximat a diferents teories, antigues i modernes, sobre el mite i la seva interpretació. Haurà assimilat els déus i alguns dels principals cicles mítics de la tradició grecolatina i s'haurà familiaritzat amb l'ús de les principals eines, literàries i iconogràfiques, per a la identificació i estudi dels mites antics, de les seves fonts gregues i llatines, així com la seva recepció en la tradició occidental.

Competències

Estudis Clàssics

- Demostrar que es coneix l'evolució de la imatge artística de l'antiguitat.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Interpretar l'obra d'art en el context en el qual es va gestar i relacionar-la amb altres formes d'expressió cultural.
- Sintetitzar el debat actual sobre el lloc de la tradició clàssica a Occident.

Humanitats

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Identificar els processos històrics en què s'inscriu la cultura contemporània.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar la reutilització dels motius clàssics en nous contextos
2. Analitzar la reutilització dels motius clàssics en nous contextos.
3. Aplicar els coneixements històrics, institucionals, culturals i literaris al comentari de textos.
4. Criticar les adaptacions cinematogràfiques de les llegendes mitològiques clàssiques
5. Criticar les adaptacions cinematogràfiques de les llegendes mitològiques clàssiques.
6. Enumerar conceptes de la cultura clàssica que han perviscut fins a la societat contemporània
7. Identificar els resultats, a diversos nivells, de la projecció del món clàssic en la cultura occidental en les diferents èpoques i territoris.
8. Identificar i explicar escenes, motius, déus i altres personatges mítics en les seves representacions artístiques al llarg de l'antiguitat.
9. Identificar les fonts grecoromanes en què s'han inspirat artistes i literats al llarg de la història.
10. Interpretar el context material i cultural de transmissió dels textos antics.
11. Relacionar els mites contemporanis amb l'antiguitat clàssica
12. Relacionar els mites contemporanis amb l'antiguitat clàssica.
13. Relacionar una imatge artística amb altres fenòmens culturals de la seva època.
14. Valorar la recepció del pensament i de la història del món clàssic a Occident.

Continguts

Temari

1. Presentació: la mitologia grecolatina en el nostre entorn
2. Què és un mite? Assaig de definició.
3. Les fonts per a l'estudi de la mitologia: literatura i art.
4. El mite a Grècia. Mite i logos.
5. Les interpretacions de la mitologia.
6. Mites cosmogònics i teogònics.
7. Els déus olímpics.
8. Mites de Creta.
9. El casal de Tebes.
10. La guerra de Troia.

Metodologia

L'**assistència a les classes** servirà a l'estudiant per adquirir unes eines d'anàlisi i estudi dels mites grecoromans des de les seves fonts fins a la seva pervivència al llarg dels segles, especialment en la

literatura i les arts plàstiques. Les **activitats d'aprenentatge**, consistents en l'anàlisi i comentari de textos literaris i/o d'altres manifestacions culturals, en treballs de síntesi, en un examen i en un treball final, permetran aprofundir i consolidar els coneixements i competències adquirits.

L'estudiant trobarà els materials al **campus virtual** (Moodle) de l'assignatura: activitats, dossiers de textos, presentacions, enllaços, materials audiovisuals, notícies de l'actualitat...

L'**examen** consistirà en l'anàlisi de textos literaris i imatges artístiques de l'antiguitat i la tradició clàssica que tractin mites o de passatges teòrics sobre mitologia.

El **treball final** consistirà en una d'aquestes dues opcions:

- Estudi d'un mite o personatge mític, que haurà de comprendre tres aspectes bàsics:
 1. Fonts literàries,
 2. Iconografia antiga,
 3. Tradició literària i artística.
- Estudi aprofundit d'una obra artística o literària basada en un mite per analitzar-ne el tractament i les fonts.

En cas que per raons justificades (conferències, assemblees d'estudiants, congressos, etc.) es perdessin algunes classes, es podran recuperar allargant el període de classes o proposant activitats substitutives.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes presencials	43,5	1,74	1, 2, 3, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14
Examen	1,5	0,06	1, 2, 3, 7, 8, 9, 13
Tipus: Supervisades			
Treball	50	2	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14
Tipus: Autònomes			
Activitats i treballs online	30	1,2	1, 2, 3, 7, 8, 11
Estudi personal	25	1	1, 2, 6, 7, 8, 9, 10, 13, 14

Avaluació

Criteris d'avaluació:

- La **no presentació del treball** impedirà aprovar l'assignatura.
- La **recuperació** consistirà en un examen escrit i, si escau, la reelaboració del treball.
- Per participar a la recuperació l'alumnat ha d'haver estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de 2/3 parts de la qualificació total.
- Amb la **recuperació** solament es podrà recuperar la nota de l'examen i, si escau, del treball, si s'han suspès o si no s'han pogut realitzar per una causa justificada amb un document oficial. **Recuperar** una altra activitat no realitzada en el seu moment només serà possible per un motiu que es pugui justificar amb un document oficial.
- Si es detecta que l'**estudiant ha copiat** l'examen o el treball, podrà suspendre l'assignatura sense opció a reavaluació.

- Només es podrà **canviar una data** d'una activitat d'avaluació si l'absència de l'estudiant o la no entrega de l'activitat es pot justificar amb un document oficial
- La **revisió** d'exàmens i altres activitats es realitzarà al despatx del professor en la data i l'horari que aquest determini i comuniqui al conjunt d'estudiants.
- La qualificació de **No Avaluable** només es donarà si es compleixen aquestes tres condicions:
 1. l'estudiant no entrega cap activitat d'avaluació,
 2. no es presenta a l'examen
 3. no es presenta a la reavaluació.

Calendari:

- Període lectiu: des del 11 de febrer fins al 5 de juny.
- Examen: primera setmana de juny.
- Límit per a l'entrega del guió del treball (en una tutoria concertada): divendres 5 d'abril.
- Entrega del treball: fins el dimecres 12 de juny.
- Les altres activitats s'hauran de presentar al llarg del curs.

Avís: les dates d'aquest calendari es poden modificar per motius justificats.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assistència, participació a classe i activitats realitzades online	20	0	0	1, 2, 7, 8, 9, 11, 12, 13
Examen	50	0	0	1, 2, 3, 6, 7, 8, 9, 10, 13
Treball	30	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14

Bibliografia

Bibliografia

- AGHION, I.; BARBILLON, C.; LISSARRAGUE, F., *Guía iconográfica de los héroes y dioses de la antigüedad*, Madrid, Alianza editorial, 1997.
- BONNEFOY, Y. Y. (ed.), *Diccionario de las mitologías y de las religiones de las sociedades tradicionales y del mundo antiguo*, 6 vols., Barcelona 1996 i segs. (orig. París 1981).
- BURKERT, W., *Religión griega. Arcaica y Clásica*, Madrid, Abada editores, 2007 (orig. Stuttgart 1977).
- BUXTON, R., *El imaginario griego: los contextos de la mitología*, Madrid, Cambridge University Press, 2000 (orig. Cambridge 1994).
- CARPENTER, T. H., *Art and Myth in Ancient Greece. A Handbook*, Londres 1991 (orig. Repr. 1998).
- DETIENNE, M., *La invención de la mitología*, Madrid 1985 (orig. París 1981).
- ELVIRA, A., *Arte y mito. Manual de iconografía clásica*, Madrid, Sílex, 2008.
- GRAFTON, A. - MOST, G. W. - SETTIS, S., *The Classical Tradition*, Cambridge (Mass.) - Londres, Belknap, 2010.
- HIGHET, G., *La tradición clásica. Influencias griegas y romanas en la literatura occidental*, Mèxic, Fondo de Cultura Económica, 1978 (orig. 1948).
- GANTZ, T., *Early Greek Myth. A Guide to Literary and Artistic Sources*, Baltimore, Johns Hopkins University Press, 1993.
- GARCÍA GUAL, C., *Introducción a la mitología griega*, Madrid, Alianza Editorial, 2007 (orig. 1992).
- GRAF, F., *Greek Mythology. An Introduction*, Baltimore-Londres, Johns Hopkins University Press, 1993.
- GRIMAL, P., *Diccionario de mitología griega i romana*, Barcelona, Edicions de 1984, 2008 (versió castellana: Paidós, 2007) (orig. París 1951).
- HARD, R., *El gran libro de la mitología griega*, Madrid, La Esfera de los Libros, 2008.

HUNGER, H.; HARRAUER, C., *Diccionario de mitología griega y romana*, Barcelona, Herder, 2008.

KIRK, G. S., *El mito. Su significado y funciones en la antigüedad y otras culturas*, Barcelona 1985 (orig. 1970).

LÓPEZ EIRE, A. - VELASCO LÓPEZ, M. H., *La mitología griega: lenguaje de dioses y hombres*, Madrid, Arco, 2012.

IMPELLUSO, L., *Héroes y dioses de la antigüedad*, Barcelona, Electa, 2002

Lexicon Iconographicum Mythologiae Classicae, Zurich-Munic, Artemis, 1981.

MARTIN, R. (dir.), *Diccionario de la mitología clásica*, Madrid, Espasa Calpe, 1998 (orig. *Dictionnaire culturel de la mythologie gréco-romaine*, París, Nathan, 1992).

RUIZ DE ELVIRA, A., *Mitología clásica*, Madrid, Gredos, 1975.

REID, J. D., *The Oxford Guide to Classical Mythology in the Arts, 1300-1990s*, Oxford, Oxford University Press, 1993.

SARIOL, J. - CUCURELLA, S. - MONCAU, C., *La mitologia clàssica. Literatura, art, música*, Barcelona, Barcanova, 1994.

SEZNEC, J., *Los dioses de la antigüedad en la Edad Media y el Renacimiento*, Madrid, Taurus, 1987 (orig. Londres 1940).

VERNANT, J. P., *Mito y sociedad en la Grecia antigua*, Madrid, Siglo XXI, 1982 (orig. 1974).

WOODARD, R. D. (ed.), *The Cambridge companion to Greek mythology*, Cambridge, Cambridge University Press, 2007 ([Versió electrònica](#), 2008, des de la UAB).

Aracniografia

ALAMILLO, A.- RODRÍGUEZ, E., *Mitología y arte* < <http://ntic.educacion.es/w3/eos/MaterialesEducativos/mem2000/mitologia/Mitologia> >.

BOWMAN, L. - FRIESEN, K., *Classical Myth: The Ancient Sources* < http://web.uvic.ca/grs/department_files/classical_myth >.

Diccionari Etimològic de la Mitologia Grega (DEMGOL), Gruppo di Ricerca sul Mito e la Mitografia dell'Università di Trieste (GRIMM) < <http://demgol.units.it> >.

GIRALT, S., *El laberint dels mites* < <http://www.xtec.cat/~sgiralt/labyrinthus/index1.htm> >.

Lexicon Iconographicum Mythologiae Classicae (LIMC) <<http://weblimc.org/>>.

PARADA, C., *Greek mythology link* < <http://www.maicar.com/GML> >.

Perseus Digital Library (Tufts University): *Greek and Roman Materials* < <http://www.perseus.tufts.edu/hopper/collection?collection=Perseus:collection:Greco-Roman> >.

Theoi Project < <http://www.theoi.com> >.